

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 581/2021
Прев 592/2021
24.02.2022. године
Београд

ПРИВРЕДНИ СУД У НОВОМ САДУ	
Предато лично, поштом препоручено	Рно
Обично дана	
Примерака	прилога
ПРИМАЉЕНО 20. 05. 2022	
Таксирано са	дин. Без таксе
Мањак таксе од	динара
Број	201
Време:	Потпис

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Бранка Стагнића, председника већа, Татјане Миљуш и Јасмине Стаменковић, чланова већа, у парници по тужби тужилаца 1. СТЕЧАЈНА МАСА КРАПИНСКА ТЕКСТИЛНА ИНДУСТРИЈА ДД Крапина – у стечају, Република Хрватска, чији је законски заступник Здравко Митак стечајни управник, чији су пуномоћници Зоран Ристић, адвокат у Новом Саду, Драган Благојевић и Милош Ристић адвокати у Београду, 2. СТЕЧАЈНА МАСА ДЕОНИЧКО ДРУШТВО СА ПО ТЕКСТИЛНА ИНДУСТРИЈА ФАРБАРА ЧОНОПЉА – у стечају, чији је законски заступник Агенција за лиценцирање стечајних управника, чији су пуномоћници Драган Благојевић и Милош Ристић, адвокати у Београду, 3. СТЕЧАЈНА МАСА АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО ДУНАВ ЗА ПРОИЗВОДЊУ ТЕКСТИЛНИХ И АМБАЛАЖНИХ ПРОИЗВОДА Челарево – у стечају, чији је законски заступник Агенција за лиценцирање стечајних управника, чији је пуномоћник Зоран Ристић адвокат у Новом Саду, против тужених 1. ДРУШТВО СА ОГРАНИЧЕНОМ ОДГОВОРНОШЋУ ЗА ПОСРЕДОВАЊЕ И ПРОМЕТ CONET Нови Београд – у стечају, чији је пуномоћник Небојша Јанковић, адвокат у Београду, 2. САВКА ПОЊЕВИЋА из Новог Сада, ул. Пастерова бр. 14, 3. АКЦИОНАРСКОГ ДРУШТВА NLB БАНКА Београд, чији су пуномоћници Александар Петровић и Бранислав Д. Глогоњац, адвокати у Београду, 4. ДРАГАНЕ УБОВИЋ из Новог Сада, ради утврђења потраживања, исплате и накнаде штете, одлучујући о ревизијама тужилаца изјављеним против пресуде Привредног Апелационог суда ЗПж 9527/13 од 20.08.2014. године, о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда ЗПж 4500/19 од 14.11.2019. године исправљене решењем ЗПж 4500/19 од 18.11.2020. године и о ревизији туженог АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО NLB БАНКА Београд, изјављеној против пресуде Привредног Апелационог суда ЗПж 4500/19 од 14.11.2019. године исправљене решењем ЗПж 4500/19 од 18.11.2020. године, у седници већа одржаној 24. фебруара 2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ ревизија тужиоца Стечајна маса Крапинска текстилна индустрија ДД Крапина – у стечају, Република Хрватска изјављена против пресуде Привредног апелационог суда ЗПж 9527/13 од 20.08.2014. године у ставу IV изреке којим је одбијена жалба тужиоца и потврђена пресуда Привредног суда у Новом Саду П 4341/2010 од 22.04.2013. године у 6. ставу изреке, као неоснована.

ОДБАЦУЈЕ СЕ ревизија тужиоца Стечајна маса Крапинска текстилна индустрија ДД Крапина – у стечају, Република Хрватска изјављена против пресуде

Привредног апелационог суда ЗПж 9527/13 од 20.08.2014. године у ставу IV изреке којим је одбијена жалба тужиоца и потврђена пресуда Привредног суда у Новом Саду П 4341/2010 од 22.04.2013. године у 9. и 11. ставу изреке, као недозвољена.

ОДБАЦУЈЕ СЕ ревизија тужиоца СТЕЧАЈНА МАСА ДЕОНИЧКО ДРУШТВО СА ПО ТЕКСТИЛНА ИНДУСТРИЈА ФАРБАРА ЧОНОПЉА – у стечају и тужиоца СТЕЧАЈНА МАСА АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО ДУНАВ ЗА ПРОИЗВОДЊУ ТЕКСТИЛНИХ И АМБАЛАЖНИХ ПРОИЗВОДА Челарево – у стечају изјављена против пресуде Привредног апелационог суда ЗПж 9527/13 од 20.08.2014. године, као неблаговремена.

ОДБИЈА СЕ ревизија тужиоца Стечајна маса Акционарско друштво Дунав за производњу текстилних и амбалажних производа Челарево – у стечају изјављена против пресуде Привредног апелационог суда ЗПж 4500/19 од 14.11.2019. године исправљене решењем ЗПж 4500/19 од 18.11.2020. године, као неоснована.

ОДБИЈА СЕ ревизија туженог Акционарско друштво NLB BANKA Београд изјављена против пресуде Привредног апелационог суда ЗПж 4500/19 од 14.11.2019. године исправљене решењем ЗПж 4500/19 од 18.11.2020. године, као неоснована.

ОДБАЦУЈЕ СЕ ревизија тужиоца Стечајна маса Крапинска текстилна индустрија ДД Крапина – у стечају, Република Хрватска изјављена против пресуде Привредног апелационог суда ЗПж 4500/19 од 14.11.2019. године исправљене решењем ЗПж 4500/19 од 18.11.2020. године у делу одлуке о трошковима поступка, као недозвољена.

ОДБАЦУЈЕ СЕ ревизија тужиоца Стечајна маса Деоничко друштво са ПО Текстилна индустрија Фарбара Чонопља – у стечају изјављена против пресуде Привредног апелационог суда ЗПж 4500/19 од 14.11.2019. године исправљене решењем ЗПж 4500/19 од 18.11.2020. године у делу одлуке о тужбеном захтеву за камате и одлуке о трошковима поступка, као недозвољена.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужилаца и трећетуженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Привредни суд у Новом Саду је донео пресуду П 1422/2019 дана 16.04.2019. године којом је у 1. ставу изреке одбацио тужбу Дунав АД - у стечају Челарево (трећетужилац) у делу којим тражи да суд огласи ништавом изјаву о пребоју према овом тужиоцу од стране туженог CONET ДОО - у стечају Београд (првотужени) од 02.11.2006. године, којом се пребијају потраживања по основу кредита правног претходника туженог АД NLB BANKA Београд (трећетуженог) према том тужиоцу са потраживањем истог тужиоца према првотуженом из основа извоза робе тог тужиоца у Ирак; у 2. ставу изреке одбио је тужбени захтев Стечајне масе Крапинска текстилна индустрија дд - у стечају Крапина (првотужилац), Акционарског друштва са п.о. Текстилна индустрија Фарбара - у стечају Чонопља (друготужилац) и Акционарског

друштва за производњу текстилних и амбалажних производа Дунав - у стечају Челарево (трећетужилац), да суд огласи ништавим уговор о уступању потраживања закључен 29.12.2006. године правног претходника трећетуженог – NLB Continental банка АД Нови Сад и првотуженог као и правне последице тог уговора; у 3. ставу одбио је тужбени захтев првотужиоца да се обавезу друготужени Савко Поњевић и трећетужени да солидарно том тужиоцу исплате износ од 356.021,26 USD са домицилном каматом од 5% на годишњем нивоу почев од 18.06.2006. године до исплате, све у динарској противвредности код НБС на дан исплате, као и износ од 719.654,00 динара који је у поступку П 4391/2015 Привредног суда у Београду утврђен као износ трошкова поступка, као и захтев да му накнаде трошкове овог поступка; у 4. ставу изреке одбио је тужбене захтеве друготужиоца, којим тражи да суд утврди његово право на излучење обвезница Ирачке централне банке ISIN код XS0240295575 у износу од 111.137,76 USD са каматом од 5,9% годишње почев од 01.07.2010. године до исплате, да одреди излучење наведених обвезница и наложи првотуженом да у стечајну масу друготужиоца преда наведене обвезнице, те да обавезе друготуженог и трећетуженог да друготужиоцу исплате износ од 111.137,76 USD са припадајућом каматом од 5,9% годишње почев од 01.07.2010. године до исплате у динарској противвредности по најповољнијем курсу НБС на дан исплате, те да му накнаде трошкове поступка; у 5. ставу изреке одбио је тужбени захтев трећетужиоца, којим тражи да суд утврди његово потраживање према првотуженом у износу од 797.291,20 USD са домицилном каматом почев од 01.01.2006. године до исплате и у износу од 898.095,67 USD са каматом од 5,9% годишње почев од 01.01.2006. године до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, као и евентуални захтев истог тужиоца да суд утврди његово потраживање према првотуженом од 190.990.226,95 динара са законском затезном каматом од 07.10.2013. године до исплате и тужбени захтев истог тужиоца којим тражи да суд огласи ништавим Уговор о уступању потраживања од 19.10.2006. године и Анекс тог уговора од 30.10.2006. године, који су закључени између правног претходника трећетуженог и првотуженог, чији је предмет пренос потраживања који је трећетужена имала према трећетужиоцу у износу од 36.630.543,78 динара на првотуженог, и да овим туженима наложи да трећетужиоцу исплате износ од 797.291,20 USD са домицилном каматом од 01.01.2006. године до исплате и износ од 898.95,67 USD са каматом од 5,9% годишње почев од 01.01.2006. године до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате и захтев да том тужиоцу солидарно накнаде трошкове поступка; у 6. ставу изреке наложио је тужиоцима да солидарно накнаде трошкове поступка првотуженом у износу од 4.235.200,00 динара и трећетуженом у износу од 3.616.200,00 динара.

Привредни Апелациони суд је донео пресуду 2Пж 4500/19 дана 14.11.2019. године, коју је исправио решењем 2Пж 4500/19 од 18.11.2020. године, којом је у 1 ставу изреке одбио жалбе тужилаца и потврдио пресуду Привредног суда у Новом Саду П1 422/2019 у 1. ставу, у 3. ставу у делу у којем је одбијен тужбени захтев првотужиоца да се друготужени Савко Поњевић из Новог Сада обавезе да првотужиоцу солидарно са трећетуженим исплати износ од 356.021,26 USD са домицилном каматом од 5% на годишњем нивоу почев од 18.06.2006. године до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате и да му друготужени и трећетужени солидарно исплате износ од 719.654,00 динара који је у

поступку П 4391/2015 Привредног суда у Београду утврђен за износ трошкова, у делу става 4. којим је одбијен тужбени захтев друготужиоца да се утврди његово право на излучење обвезница Ирачке централне банке ISIN код XS0240295575 у износу од 111.137,76 USD са припадајућом каматом од 5,9% на годишњем нивоу почев од 01.07.2010. године до исплате и одреди излучење наведених обвезница из стечајне масе првотуженог, да наложи друготуженом да друготужиоцу исплати износ од 111.137,36 USD са каматом од 5,9% на годишњем нивоу почев од 01.07.2010. године до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, као и у делу којим је одбијен тужбени захтев у односу на NLB BANKU АД Београд преко износа на који је наведена банка обавезана у ставу II ове пресуде, и у ставу 5 првостепене пресуде; у II ставу изреке преиначио је пресуду Привредног суда у Новом Саду П 1422/2019 од 25.07.2019. године у 2. ставу, у делу 3. става којим је одбијен тужбени захтев првотужиоца да се трећетужени обавезе да солидарно са друготуженим исплати износ од 356.021,26 USD са домицилном каматом од 5% на годишњем нивоу почев од 18.06.2006. године до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, у делу става 4. којим је одбијен тужбени захтев друготужиоца да се обавезе трећетужени да му исплати износ од 111.137,36 USD са припадајућом каматом од 5,9% на годишњем нивоу почев од 01.07.2010. године до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, и у ставу 6. и пресудио тако што је усвојио тужбени захтев првотужиоца, друготужиоца и трећетужиоца, утврдио да је Уговор о уступању потраживања закључен 29.12.2006. године између првотуженог и трећетуженог - ништав, што су тужени дужни да признају и трпе, обавезао трећетуженог да првотужиоцу плати износ од 356.021,26 USD са домицилном каматом од 5% на годишњем нивоу почев од 18.06.2006. године до исплате као солидарни дужник са првотуженим по пресуди Привредног суда у Београду П 4391/15 од 13.12.2016. године, и обавезао трећетуженог да друготужиоцу плати износ од 11.198.650,69 динара као солидарни дужник са првотуженим по решењу Привредног суда у Београду Ст. 98/13 од 31.01.2014. године, и одредио да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против наведене правноснажне другостепене пресуде је дозвољену и благовремену ревизију изјавио трећетужени NLB BANKA АД Београд, којом пресуду побија због битне повреде парничног поступка из члана 374. став 1. Закона о парничном поступку учињене пред другостепеним судом, због прекорачења тужбеног захтева учињеног пред другостепеним судом и због погрешне примене материјалног права.

Ревизију су против правноснажне другостепене пресуде 2Пж 4500/19 од 14.11.2019. године изјавили и тужиоци. Првотужилац и трећетужилац благовременом ревизијом побијају правноснажну другостепену пресуду 2Пж 4500/19 од 14.11.2019. године позивом на све разлоге предвиђене одредбама члана 407. Закона о парничном поступку. Првотужилац побија одлуку о трошковима поступка, наводећи да је успео у целости у свом главном захтеву према првотуженом и трећетуженом. Друготужилац ревизијом тражи да се другостепена пресуда преиначи и друготужиоцу усвоји тужбени захтев у целости, конкретно у делу за камату од 5,9% годишње на износ од 111.137,36 USD или на износ од 11.198.650,69 динара од 01.07.2010. године до исплате. Ревизија првотужиоца и друготужиоца изјављена против правноснажне пресуде Привредног

апелационог суда 2Пж 4500/19 од 14.11.2019. године у делу којим је одлучено о тужбеном захтеву за камате и о трошковима поступка је недозвољена. Према одредби члана 28. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ бр 72/2011 ... и 18/2020), када је за право на изјављивање ревизије меродавна вредност предмета спора, као вредност предмета спора узима се само вредност главног захтева, а камате, као и остала споредна тражења, као и трошкови поступка, не узимају се у обзир ако не чине главни захтев. У конкретном случају, захтев друготужиоца за камате не чини главни захтев, већ споредно тражење уз захтев за главни дуг од 111.137,36 УСД или за 11.198.650,69 динара. Ревизија је дозвољена у привредним споровима када вредност предмета спора побијаног дела правноснажне пресуде не прелази динарску противвредност од 100.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе (члан 485. ЗПП). Како се захтев за камате и за трошкове поступка не узима за вредност предмета спора, то није од значаја за ревизијски цензус и следом тога ревизија којом се побија одлука о захтеву за камате није дозвољена. Зато је ревизија првотужиоца и друготужиоца одбачена, као недозвољена, применом одредаба члана 410. став 1. и став 2. тачка 5. и члана 485. наведеног Закона о парничном поступку.

По ревизијама трећетуженог и трећетужиоца, ревизијски суд је испитао побијану другостепену пресуду Привредног апелационог суда 2Пж 4500/19 од 14.11.2019. године исправљену решењем 2Пж 4500/19 од 18.11.2020. године, по одредбама члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ бр. 72/2011....18/2020).

Првотужилац је изјавио и ревизију против пресуде Привредног апелационог суда 3Пж 9527/13 од 20.08.2014. године, у односу на одлуку у IV ставу изреке којом је одбијена жалба тужиоца и потврђена пресуда Привредног суда у Новом Саду П 4341/2020 од 22.04.2013. године, у ставу VI, IX и ставу XI изреке те пресуде.

Пресудом Привредног суда у Новом Саду П 4341/2010 од 22.04.2013. године у 6. ставу изреке је у односу на тужену Драгану Убовић из Новог Сада (четвртотужена) одбијен тужбени захтев описан под тачком 4. изреке исте пресуде, а то је да се по тужбеном захтеву првотужиоца обавезе да првотужиоцу исплати износ од 757.489,62 УСД са каматом од 5,9% на годишњем нивоу почев од 01.01.2006. године до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, и да том тужиоцу исплати на име трошкова парничног поступка у предмету Привредног суда у Новом Саду износ од 1.184.400,00 динара са законском затезном каматом почев од 07.11.2012. године до исплате и да се утврди да је ништав Уговор о уступању потраживања закључен 29.12.2006. године између правног претходника NLB BANKE АД Београд и првотуженог, и правне последице тог уговора. У ставу 9. првостепене пресуде одбијен је у односу на Драгану Убовић тужбени захтев описан под тачком 8. изреке, а то је тужбени захтев друготужиоца да се наложи исплата том тужиоцу износа од 111.137,36 УСД са каматом од 5,9% на годишњем нивоу почев од 15.07.2010. године до исплате у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате. У ставу 11. изреке првостепене пресуде одбијен је у односу на тужену Драгану Убовић тужбени захтев описан под тачком 10. првостепене пресуде, а то је тужбени захтев трећетужиоца, да се утврди да је ништав Уговор о уступању потраживања од

19.10.2006. године и анекс тог уговора од 30.10.2006. године, да је ништава изјава о пребоју према трећетужиоцу од стране првотуженог и наложи исплата новчаног износа трећетужиоцу. Наведеном другостепеном пресудом наложено је тужиоцима да туженој Драгани Убовић солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 274.500,00 динара.

Према изнетом, изјављена ревизија првотужиоца, Стечајне масе Крапинска текстилна индустрија ДД Крапина - у стечају, дозвољена је против побијане правноснажне другостепене пресуде у делу става IV изреке, којим је одлучено о жалби првотужиоца против првостепене пресуде у 6. ставу изреке, и у том ставу потврђена првостепена пресуда о тужбеном захтеву тог тужиоца против тужене Убовић Драгане. У преосталом делу ревизија првотужиоца против пресуде Привредног апелационог суда ЗПж 9527/13 од 20.08.2014. године је недозвољена, у смислу члана 401. став 2. тачка 4. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 125/04 и 111/09) који се у том поступку примењује по одредбама члана 506. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/2011..18/2020), јер првотужилац нема правни интерес да поднесе ревизију против пресуде у односу на Убовић Драгану по тужбеном захтеву других тужилаца. Зато је у том делу ревизија првотужиоца против наведене пресуде одбачена, по одредби члана 404. у вези члана 401. став 2. тачка 4. наведеног Закона о парничном поступку.

Одбачена је ревизија друготужиоца и трећетужиоца коју су изјавили против пресуде ЗПж 9527/13 од 20.08.2014. године поднеском од 27.01.2020. године, уз ревизију против пресуде Привредног апелационог суда Пж 4500/19 од 14.11.2019. године, на начин што су навели да траже да се у одбијајућем делу пресуда ПЖ 9527/13 преиначи и наложи туженој Убовић Драгани да солидарно са трећетуженим и првотуженим плати утужене износе друготужиоцу и трећетужиоцу. Пуномоћник тужених је примио пресуду ЗПж 9527/13 дана 18.12.2014. године, те је на наведени начин неблаговремено поднео ревизију против исте, тек 27.01.2020. године. Ревизија је одбачена применом члана 404. и члана 394. став 1. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ бр. 125/14 и 111/2009)

Првотужилац дозвољеном ревизијом побија другостепену пресуду у делу става IV којим је потврђена првостепена пресуда у 6. ставу изреке због битне повреде одредаба парничног поступка учињене пред другостепеним судом, наводима да се другостепени суд није упустио у наводе жалбе првотужиоца, а дато образложење сматра недовољним за оцену другостепене пресуде, и због погрешне примене материјалног права.

Ревизијски суд је испитао побијану пресуду по одредбама члана 399. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 125/04 и 111/09) који се примењивао у поступку у ком је донета побијана другостепена пресуда и закључио да је пресуда донета без битних повреда одредаба парничног поступка на које ревизијски суд пази по службеној дужности, из члана 361. став 2. тачка 9. Закона о парничном поступку, а да наводи ревизије о битним повредама одредаба парничног поступка учињеним пред другостепеним судом не стоје. Другостепени суд је изразио став да жалбени наводи тужиоца не утичу на правилност другостепене пресуде о тужбеном захтеву у односу на

тужену Драгану Убовић, јер је првостепени суд правилно одбио тужбени захтев с обзиром да није доказана одговорност тужене за штету, као и да је неоснован захтев за утврђивање ништавости уговора у односу на исту тужену будући да она није уговорна страна. Према одредбама Закона о парничном поступку из члана 382. став 1. Закона о парничном поступку, другостепени суд треба да оцени жалбене наводе од значаја, о чему другостепена пресуда садржи довољне разлоге. Са изнетог нема битне повреде одредаба парничног поступка како то тужилац сматра а која би била од значаја за правилност одлуке о тужбеном захтеву првотужиоца у односу на тужену Драгану Убовић.

Првотужилац у ревизији истиче разлоге за одговорност тужене Драгане Убовић за штету коју тужилац трпи због немогућности намирења из имовине првотуженог привредног друштва, чији је директор тужена била, у томе да је долозно и несавесно донела одлуке којима је прекршила своје обавезе према имовини тог друштва и којима је прекршила обавезе према клијентима друштва, при том прекорачујући границе својих овлашћења, ради оштећења поверилаца и умањења имовине друштва и супротно интересима друштва чији је била директор, што је довело до смањења имовине друштва, покретања поступка ликвидације и на крају до отварања стечаја који се спроводи банкротством тог друштва. Притом, ревидент наводи одлуке које је тужена доносила у својству директора привредног друштва првотуженог. Ревидент сматра да, иако повериоцима није дато директно право да на одговорност позивају законске заступнике и одговорна лица, њима то право припада као изведено из права самог привредног друштва. Ово стога што то право припада друштву као имовинско право на којем је могуће извршење, те једнако припада повериоцима привредног друштва које из његове имовине нису успели да се намире, као и било које друго имовинско право на којем је могуће извршење.

Трећетужени, NLB Banka АД Београд, побија другостепену пресуду Привредног апелационог суда 2Пж 4500/19 од 14.11.2019. године у II ставу због битне повреде одредаба парничног поступка учињене пред другостепеним судом из члана 374. став 1. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ бр. 72/2011...и 18/2020), због прекорачења тужбеног захтева од стране другостепеног суда и због погрешне примене материјалног права. Побijаним делом је преиначена првостепена пресуда и пресуђен тако што је усвојен тужбени захтев сва три тужиоца и утврђено да је Уговор о уступању потраживања закључен 29.12.2006. године између првотуженог и трећетуженог ништав, и обавезан трећетужени да првотужиоцу плати износ од 356.021,26 УСД са домицилном каматом од 5%на годишњем нивоу почев од 18.06.2006. године до исплате, у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, као солидарни дужник са првотуженим по пресуди Привредног суда у Београду П 4391/15 од 13.12.2016. године, и обавезан је трећетужени да друготужиоцу плати износ од 11.198.650,69 динара као солидарни дужник са првотуженим по решењу Привредног суда у Београду Ст 98/13 од 31.01.2014. године, и одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Овај ревидент оспорава страначку способност и тиме и активну легитимацију првотужиоца, наводима да није доказано да је на првотужиоца предметно потраживање прешло кроз поступке стечаја (укупно три) и да су резервисана средства за вођење ове

том делу другостепену пресуду побија истицањем битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1., у вези са чланом 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку. Сматра да стечајна маса не може бити сукцесор у поступку који је започет пред судом 2010. године, када је стечајни дужник брисан из регистра 2008. године. Сматра релевантним да се над привредним друштвом три пута водно поступак стечаја и да би одлуку о сукцесији у правима требало донети на основу утврђења да ли је у првом поступку стечаја предмет продаје у оквиру привредног друштва било и предметно потраживање, што у овом поступку првотужилац није доказао. Затим је тужилац требало да докаже да је у другом по реду спроведеном стечајном поступку, отвореном 26.11.1996. године, кроз одобрену присилну нагодбу након које је обустављен стечај предметно потраживање остало као имовина тог тужиоца, затим да докаже да је предметно потраживање било евидентирано као потраживање стечајног дужника у почетном економском извештају у стечајном поступку отвореном 02.05.2002. године и да исто није отуђено у току трајања стечаја, као и да су резервисана средства за вођење овог поступка, сходно одредбама Стечајног закона Републике Хрватске објављеног у Народним новинама 44/96. Како то није утврђено, сматра да другостепени суд није имао основа да закључи да је Стечајна маса, првотужилац, универзални сукцесор у правима Крапинске текстилне индустрије Крапина. Оспорава да Стечајна маса Крапинска текстилна индустрија и даље постоји.

Овим поводом ревизијски суд указује на одредбе Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ бр. 72/2011... 18/2020) о доказивању. Према одредбама члана 7. странке су дужне да изнесу све чињенице на којима заснивају своје захтеве и да предложе доказе којима се утврђују те чињенице, а према одредбама члана 228. странка је дужна да изнесе чињенице и предложи доказе на којима заснива свој захтев или којим оспорава наводе и доказе противника. Када је првотужилац у поступку доказао основе потраживања привредног друштва Крапинска текстилна индустрија Крапина, које потиче из односа између тог привредног друштва и правног претходника првотуженог поводом извоза робе тог привредног друштва у Ирак, уз иступање према купцима од стране правног претходника првотуженог, тада је на трећетуженом терет изјашнења и доказивања чињеница на основу којих би такво потраживање престало за привредно друштво Крапинска текстилна индустрија Крапина и то по основу било које чињенице до тренутка када је то друштво престало да постоји, као последица окончања поступка стечаја и брисања из регистра правних субјеката 2008. године. Ревидент није доказао чињенице да је у поступку стечаја Ст 74/91 предметно потраживање издвојено, те да није процењено у продаји привредног друштва као правног лица у том поступку стечаја, те даље, да је на конкретан начин у поступку стечаја који се над привредним друштвом водио под Ст 31/96, на основу чињенице одобрења присилне нагодбе, или њене садржине предметно потраживање привредног друштва престало. Стога су наводи ревизије засновани на обрнутој конструкцији од Закона о парничном поступку

о доказивању битних чињеница за одлуку о предмету спора. Дакле, кад је тужилац доказао да је предметно потраживање из наведеног правног односа између Крапинске текстилне индустрије Крапина и првотуженог настало, тада је на туженима, конкретно на ревиденту који оспорава да је то потраживање и даље постојало у имовини привредног друштва, да истакне конкретне чињенице на основу којих тврди да је то потраживање престало, и ако су те чињенице спорне да о њима пружи доказ. Како је то изостало, то су неутемељени ревизијски наводи којима се индицира могућност да је потраживање на страни привредног друштва престало и да није више постојало у тренутку када је над привредним друштвом коначно закључен поступак стечаја и оно брисано из регистра правних лица.

Неосновано је оспоравање егзистенције Стечајне масе, као процесног субјекта. Ревидент неосновано оспорава да Стечајна маса и даље постоји, и поред садржине решења од 23.10.2009. године којим је одређен наставак поступка стечаја Ст 76/01 Трговинског суда у Загребу у односу на Стечајну масу, а без доказивања када је стечајна маса престала да постоји и на основу које чињенице.

Што се тиче преласка потраживања на Стечајну масу, другостепени суд је правилно извео закључак да према утврђеним чињеницама потраживање јесте у стечајној маси привредног друштва које је престало да постоји у стечају. То произилази из одредаба Стечајног закона Републике Хрватске („Народне новине“ 44/96...82/06) члана 199. став 4. према којем се у име и за рачун стечајне масе након закључења стечаја могу водити спорови ради прикупљања имовине која у њу улази, ако тим законом није другачије одређено, док према члану 67. став 1. тог закона стечајна маса обухвата целокупну имовину дужника у време отварања стечајног поступка и имовину коју он стекне током стечајног поступка.

То су разлози због којих ревизијски суд сматра да су разлози ревизије о битној повреди одредаба парничног поступка због недостатка легитимације првотужиоца неосновани.

Не стоји ни приговор прекорачења тужбеног захтева од стране другостепеног суда, у смислу члана 417. Закона о парничном поступку. Тужбени захтеви су постављени према трећетуженом без захтева за његовим солидарним обавезивањем. Међутим, другостепени суд је овлашћен да тако одреди обавезу трећетуженог применом материјалног права. Тиме се управо избегава кумулирање потраживања у односу на које је трећетужени солидарни дужник. Нема прекорачења тужбеног захтева од стране другостепеног суда ни у другом смислу како то ревидент истиче, да је солидарну обавезу трећетуженог утврдио у износу другачијем од износа потраживања према првотуженом. То није тачно, јер је другостепени суд одлучио о оном захтеву према трећетуженом који је постављен и о коме је одлучено првостепеном пресудом, те нема прекорачења у смислу одредбе члана 417. ЗПП.

Правилност примене материјалног права трећетужени оспорава истицањем да из чињеница утврђених у поступку не произилази ништавост уговора од 29.12.2006. године, према одредбама Закона о облигационим односима и Закона о основама својинскоправних односа. Оспорава правни основ обавезивања трећетуженог на

није од значаја за правилност одлуке о тужбеном захтеву трећетужноца. За странке у поступку је јасно из разлога побијане пресуде о којим захтевима и у којој висини је одлучено.

Пресуда 2Пж 4500/2019 од 14.11.2019. године је донета без битне повреде одредаба парничног поступка на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ бр 72/2011 ... и 18/2020).

Према стању у списима предмета и према чињеничном стању кога је утврдио првостепени суд, Крапинска текстилна индустрија ДД Крапина, ДД Фарбара Чонопља и Дунав АД Челарсело су произвођачи артикала који су били извезени у Ирак крајем осамдесетих година прошлог века. Послове извоза и иступања према ирачким купцима је обављало ДП Yugokoteks-promet Нови Сад, које је престало да постоји спајањем са туженим Conet ДОО Нови Сад. Цена извезене и продате робе није плаћена тужницима. Република Ирак је огласом од 03.01.2005. године позвала комерцијалне повериоце ирачких привредних друштава да пријаве ненамирена потраживања према ирачким купцима. Администратор извозних послова у Ираку за правна лица са територије бивше СФРЈ била је Југобанка, а отварањем стечаја над истом Jubmes banka АД Београд преузима обављање ових послова. Република Ирак је свим комерцијалним повериоцима понудила исте услове усаглашавања и плаћања потраживања које је признала, тако да се на оригинална и усаглашена потраживања припише камата за цео период од доспећа до момента усаглашавања, да се од тако добијеног износа отпише 80%, а преосталих 20% конвертује у обвезнице Републике Ирак које би доспевале до 2028. године и на које износе би била приписивана камата. Jubmes banka је прихватила измирење дуга према комерцијалним повериоцима из Србије издавањем обвезница сваком повериоцу у номиналном износу од 20% усаглашених потраживања у валути УСД са каматом од 5,8% на годишњем нивоу. Пресудом Привредног суда у Новом Саду П 1608/10 од 12.04.2010. године обавезан је тужени Conet ДОО Нови Сад да тужноцу Стечајна маса Крапинска текстилна индустрија, производња предива и тканина, вањска и унутарња трговина Крапина, Република Хрватска, накнади штету у износу од 757.489,62 УСД са домицилном каматом од 5% на годишњем нивоу, почев од 01.01.1990. године до исплате у динарској противвредности и да му накнади трошкове парничног поступка, те је тужилац поднео предлог за дозволу извршења на основу наведене извршне исправе и у извршном поступку није успео да се наплати због блокаде рачуна туженог. Наведене пресуде су укинуте решењем Врховног касационог суда Прев 47/2014 од 16.07.2014. године, и у поновљеном поступку је донета пресуда Привредног суда у Београду П 4391/15 од 13.12.2016. године којом је утврђено основаним потраживање овде првотужноца према овде првотуженом за износ

од 356.021,26 УСД са домицилном каматом од 5% на годишњем нивоу почев од 18.06.2006. године до исплате и обавезан је првотужени да првотужиоцу плати износ од 719.654,00 динара наиме трошкова поступка. Првотужилац наведени износ потражује од друготуженог, Савка Поњевића из Новог Сада, који је био директор туженог Conet ДОО Нови Сад у периоду од 03.01.2010. године до 02.08.2010. године, када је због отварања ликвидације над тим привредним друштвом именован за ликвидационог управника, по основу одредбе члана 363. Закона о привредним друштвима и од трећетуженог NLB BANKA АД Београд по основу пробијања правне личности, с обзиром да је тужена NLB BANKA АД Београд власник 94,85% удела у привредном друштву Conet ДОО Нови Сад. Износе на име потраживања утврђеног пресудом Привредног суда у Новом Саду П 1608/10 од 12.04.2010. године према Conet ДОО Нови Сад, од 757.489,62 УСД са домицилном каматом од 5% на годишњем нивоу почев од 01.01.1990. године до исплате, у динарској противвредности и износ од 1.184.400,00 динара на име трошкова парничног поступка, првотужилац потражује од тужене Драгана Убовић. Тај тужбени захтев, као и тужбени захтев да се утврди да је ништав Уговор о уступању потраживања закључен 29.12.2006. године између правног претходника трећетуженог – НЛБ Континентал банка а.д. Нови Сад и првотуженог, и да су ништаве правне последице тог уговора, према туженој Драгани Убовић је одбијен првостепеном пресудом П 4341/2010 у ставу 6.изреке, у ком делу је првостепена пресуда потврђена другостепеном пресудом ЗПж 9527/13 у IV ставу изреке. Тужена Драгана Убовић је у својству директора Conet ДОО Нови Сад потписала уговор закључен између тог привредног друштва и НЛБ Континентал банка а.д. Нови Сад 29.12.2006. године, о уступању потраживања, којим је банка пренела на Conet ДОО Нови Сад потраживање из основа кредитног пласмана према ПИ Панонка АД Сомбор, од 4.793.681,02 евра за накнаду у висини од 3.400.000 УСД, теже наплативо, док је од Conet ДОО Нови Сад банка добила лакше утуживе хартије од вредности, обвезнице Републике Ирак номиналне вредности 3.400.000 УСД издате 23.01.2006. године, које се у том моменту на берзи продају у распону од 60% до 90% од вредности, у зависности од године доспећа, са годишњом каматом од 5,8%. Тај уговор је оглашен ништавим пресудом Привредног апелационог суда 2 Пж 4500/19 од 14.11.2019. године, у ставу II изреке, који побија ревизијом трећетужени. Другостепени суд је такву одлуку донео на основу утврђења да је првотужени уговором са трећетуженим располагао имовином првотужиоца, што предмет обавезе коју је првотужени преузео према трећетуженим чини недопуштеним, у смислу члана 49. Закона о облигационим односима. Обвезнице Републике Ирак, које се првотужени обавезао да пренесе у власништво трећетуженом, издате 23.01.2006. године, у укупном номиналном износу од 3.400.000,00 УСД, нису власништво првотуженог већ тужилаца, лица чију робу је првотужени извезао и на основу тога дошао у посед хартија од вредности, односно обвезница Републике Ирак. По утврђењу нижестепених судова, трећетужени је као члан првотуженог имао сазнања да наведене обвезнице нису власништво првотуженог. На основу закључка да је трећетужени привредно друштво у ком је већински члан злоупотребио, на начин да му је уступио слабије наплативо потраживање за повољније наплативе хартије од вредности, иако је имао сазнање да не припадају првотуженом, односно злоупотребио је ту позицију за закључење ништавог уговора, другостепени суд је закључио да постоји солидарна одговорност трећетуженог са првотуженим за накнаду штете првотужиоцу, по одредби члана 15.став 2. Закона о привредним друштвима и члана 452. Закона о облигационим односима.

Ревизијски суд оцењује да је правилан закључак другостепеног суда о одговорности трећетуженог према првотужиоцу за ненамирена потраживања према првотуженом за вредност обвезница које је првотужени примио и задржао као комисионар у своје име а за рачун првотужиоца, и по пресуди Привредног суда у Београду П 4391/15 од 13.12.2016. године, по основу из одредаба члана 15. Закона о привредним друштвима („Сл. гласник РС“ 125/2004). Према тим одредбама, чланови друштва са одграниченом одговорношћу могу према трећим лицима лично одговарати за обавезе друштва ако злоупотребе привредно друштво за незаконите или преварне циљеве или ако са имовином привредног друштва располажу као са сопственом имовином, или као да привредно друштво као правно лице не постоји, и тада су одговорни за обавезе друштва солидарно. По схватању ревизијског суда трећетужени је са првотуженим злоупотребио свој положај да незаконито располажу обвезницама које је првотужени стекао за рачун првотужиоца. Трећетужени као члан друштва Сопет ДОО Нови Сад, злоупотребио је правно лице, првотуженог за постизање уговора од 29.12.2006. године о уступању потраживања у замену за пренос обвезница које нису припадале првотуженом. Циљ таквог уговора јесте незаконит, у смислу да су прометоване обвезнице, у корист трећетуженог, које нису припадале првотуженом јер их је примио за рачун првотужиоца. Због тога је уговор ништав, по одредби члана 47. ЗОО, јер је предмет обавезе првотуженог по том уговору недопуштен, будући да се тиче туђе ствари. Шта више, и без тога, трећетужени солидарно одговара за обавезе првотуженог које су проистекле из неиспуњене обавезе да као комисионар комитенту пренесе права на обвезнице и из обвезница, које је стекао од Републике Ирак у своје име, а за рачун првотужиоца, која обавеза је утврђена пресудом П 4391/15 од 13.12.2016. године. Одговара зато јер је до неиспуњења обавезе првотуженог дошло управо злоупотребом трећетуженог као већинског власника, како је напред објашњено. Другостепени суд је одговорности трећетуженог према првотужиоцу одлучио правилно узимајући у обзир све околности везане за злоупотребу закључењем ништавог уговора и преносом обвезница на трећетуженог, у складу са одредбама члана 15. Закона о привредним друштвима.

Трећетужени неосновано побија правилност одлуке другостепеног суда у том делу, наводима да ништавост уговора, а ни закључак о његовој злоупотреби околности не произилазе из утврђених чињеница. Између осталог, потенцира да обвезнице нису гласиле на име, па ни на име првотужиоца. Међутим, то не мења на закључку по ком основу је првотужени примио и држао обвезнице. Ревидент указује да је правноснажно пресуђено да су правноваљани уговор о уступању потраживања од 19.10.2006. са анексом од 30.10.2006. године и изјава о пребијању од 02.11.2006. године, по ком основу је првотужени стекао обвезнице Републике Ирак у вредности од 36.630.543,78 динара. Међутим, ови наводи нису од значаја за ваљаност, односно утврђење ништавости уговора о уступању потраживања између првотуженог и друготуженог од 29.12.2006. године. Према утврђеним чињеницама не стоји тврдња да је првотужени обвезнице стекао по основу правно ваљаног посла, на који начин су прешле у његову својину. Разлозима према којима стоји основ у одредбама члана 15. Закона о привредним друштвима за солидарну одговорност трећетуженог за обавезе првотуженог према првотужиоцу, ревидент супротставља тврдњу да нису испуњени услови из наведених одредби закона, те да је у питању сложен институт који

подразумева испуњеност више кумулативних услова, што ревизијски суд не прихвата за основано и довољно да оспори правилност примене материјалног права како је напред изложена. Утврђену висину потраживања првотужиоца према првотуженом, за чије испуњење трећетужени солидарно одговара, ревизијски суд сматра правилно расправљену на основу садржине пресуде П 4391/15 од 13.12.2016. године, којом је утврђена обавеза првотуженог према првотужиоцу, док ревидент не истиче другачије чињенице о висини ненамиреног потраживања првотужиоца према првотуженом из основа обавеза комисионара према комитенту из посла извоза робе у Ирак. Наводи ревизије о правилности валуте обавезе не стоје, с обзиром да је и обавеза првотуженог утврђена у УСД, а и вредност обвезница које је трећетужени стекао по ништавом уговору од првотуженог, те нема сметње да се трећетужени обавезе на исплату динарске противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате.

У II ставу побијање пресуде 2Пж 4500/19 од 14.11.2019. године преиначена је првостепена пресуда тако што је обавезан трећетужени да друготужиоцу плати износ од 11.198.650,69 динара као солидарни дужник са првотуженим по решењу Привредног суда у Београду Ст 98/13 од 31.01.2014. године, којим решењем је признато потраживање друготужиоца према првотуженом у стечајном поступку над привредним друштвом Сопет ДОО Нови Сад. Основ овог обавезивања је у чињеници да је првотужени обвезницама друготужиоца располагао заједно са обвезницама првотужиоца, у номиналном износу од 111.137,76 УСД, које су биле у државини првотуженог по истом основу извоза робе друготужиоца у Ирак посредством првотуженог, тако што их је пренео на рачун трећетуженог по основу истог уговора који је оглашен ништавим, што је у поступку учињено неспорним. Трећетужени у овом делу побија другостепену пресуду из истих разлога због којих побија одлуку о обавезивању према првотужиоцу, који разлози са већ изнетог образложења не стоје. Висина обавезе првотуженог за коју солидарно одговара трећетужени са основа из члана 15. Закона о привредним друштвима правилно је утврђена према признатом потраживању друготужиоца према изворном дужнику, првотуженом. Утврђена висина у складу је и са утврђењем првостепеног суда да је првотужени дописом од 06.05.2010. године известио друготужиоца да је номинална вредност обвезница са стањем на дан 04.05.2010. године – 111.137,76 УСД, које припадају друготужиоцу, и са податком Yumbe банке да усаглашено потраживање друготужиоца по основу извоза робе у Ирак претворено у обвезнице ИЦБ износи по умањењу за извозничку провизију износи 111.137,76 УСД на дан 31.12.2005. године, и обавештењу ликвидационог управника првотуженог од 18.10.2010. године којим је признато потраживање друготужиоца за номиналну вредност обвезница у том износу. Трећетужени не износи одређене чињенице којима би оспорио тако утврђену висину обавезе првотуженог према друготужиоцу, за коју он солидарно одговара. Тужбени захтев није прекорачен од стране другостепеног суда ни у овом делу. Првостепено пресудом је одлучено о тужбеном захтеву друготужиоца да се обавезе трећетужени да том тужиоцу исплати износ од 111.137,76 УСД са каматом од 5,9% годишње почев од 01.07.2010. године до исплате. Динарски износ на који је трећетужени обавезан другостепеном пресудом садржан је у новчаном износу израженом у УСД према средњем курсу НБС на дан првостепеног пресуђења од 104,3163 дин за 1 УСД.

привредног друштва Sonet ДОО Нови Сад као уговорне стране, произлази да није пасивно легитимисана за утврђење ништавости уговора. Стога је одлука о одбијању тужбеног захтева према тој туженој за утврђење ништавости уговора закљученог између првотуженог и трећетуженог, правилна, па је ревизија првотужиоца неоснована. Тужена Драгана Убовић је према првотужиоцу иступаја у својству заступника привредног друштва првотуженог, радњама на које указује првотужилац у ревизији против пресуде ЗПЖ 9527/13 од 20.08.2014. године. Према наводима тужбе и ревизије, првотужилац сматра да га је тужена Драгана Убовић онемогућила у правима повериоца према првотуженом и у намирењу потраживања по правноснажној пресуди према првотуженом. Ревизијски суд налази да је другостепени суд правилно закључио да из утврђених чињеница о иступању тужене као законског заступника првотуженог не произилази основ њене непосредне одговорности према првотужиоцу. Тужена као законски заступник друштва према одредбама члана 32. у вези са одредбом члана 31. став 2. Закона о привредним друштвима ("Службени гласник РС" бр. 125/04), дужна је да у том својству извршава своје послове савесно, пажњом доброг привредника, у разумном уверењу да делује у најбољем интересу привредног друштва, да своју процену заснива на информацијама и мишљењима лица стручних за одговарајућу област за коју верује да су у том погледу савесни и компетентна, у ком случају није одговорна за штету која из такве процене настане за привредно друштво. Из такве одредбе Закона о привредним друштвима произлази одговорност заступника друштва за штету која настане за привредно друштво када одступи од обавезе да своју дужност заступника друштва обавља у интересу привредног друштва, односно савесно, са пажњом доброг привредника и у разумном уверењу да делује у најбољем интересу привредног друштва, што јој спочитава ревидент. Из такве одредбе закона не произлази директна одговорност директора друштва, као његовог заступника, према повериоцима друштва за последице које по повериоце настану уколико своје дужности није обављао у интересу привредног друштва. Не стоје разлози ревизије да, иако повериоцима није дато директно право да на одговорност позивају законске заступнике и одговорна лица привредног друштва, њима то право припада као изведено из права самог привредног друштва. Када привредно друштво има право на накнаду штете од одговорног лица, конкретно заступника друштва то право не припада једнако повериоцима привредног друштва који из имовине привредног друштва нису успели да се намире, како то погрешно сматра ревидент, као било које друго имовинско право на којем је могуће извршење. Ревидент нема овлашћења да као поверилац привредног друштва самом тужбом према заступнику друштва стане на место друштва у остварењу његових евентуалних одштетних права према заступнику друштва. То не произлази из одредаба Закона о привредним друштвима, нити из одредаба Закона о облигационим односима, а директно је противно правилима стечаја који поступак се води над првотуженим привредним друштвом чији је заступник, односно директор била Драгана Убовић. Првостепени суд је непотребно анализирао да ли је постојала

лична намера оштећења интереса тужилаца на страни Драгане Убовић и да ли је исто доказано. Ово стога, што и по одредбама члана 172. Закона о облигационим односима, правно лице одговара за штету коју његов орган проузрокује трећем лицу у вриштењу или у вези са вршењем својих функција, те правно лице има право на накнаду од лица које је штету скривило намерно или крајњом непажњом, што би у конкретном случају била Драгана Убовић. Према томе, нема њене непосредне одговорности према ревиденту као повериоцу који није намирио своја потраживања из имовине привредног друштва чији је директор била Драгана Убовић из основа њеног поступања у доношењу одлука привредног друштва, јер за то нема основа у материјалном праву. То су разлози због којих је ревизија првотужноца против пресуде Привредног апелационог суда 3 Пж 9527/13 од 20.08.2014. године у односу на тужену Драгану Убовић одбијена као неоснована, по одредби члана 405. наведеног Закона о парничном поступку.

Правноснажним решењем садржаним у пресуди Привредног суда у Новом Саду П 1422/2014 од 16.04.2019. године у 1. ставу, одбачена је тужба трећетужноца, у делу којим је тражио да суд огласи ништавом изјаву о пребоју према овом привредном друштву, дату од стране првотуженог 02.11.2006. године, којом се пребијају потраживања по основу кредита трећетуженог према трећетужноцу, са потраживањем трећетужноца према првотуженом из основа извоза робе трећетужноца у Ирак. Одбијен је тужбени захтев трећетужноца да суд огласи ништавим уговор о уступању потраживања закључен 19.10.2006. године и анекс тог уговора од 30.10.2006. године између правног претходника трећетуженог - НБЛ Континентал банка ад. Нови Сад и првотуженог. Одбијени су тужбени захтеви трећетужноца за утврђење његовог потраживања према првотужном за 797.291,20 УСД и за 898.095,67 УСД са каматама, у динарској противредности, као и евентуални захтев за утврђење потраживања према истом туженом од 190.990.226,95 динара са законском затезном каматом, те тужбени захтеви према друготуженом и трећетуженом да се обавезу на исплату истих износа УСД са каматама. У том делу је првостепена пресуда потврђена пресудом Привредног апелационог суда 2 Пж 4500/19 од 14.11.2019. године у ком делу је побија ревидент трећетужилац, осим са напред наведених разлога битне повреде одредаба парничног поступка, и са разлога погрешне примене материјалног права.

Утврђено је чињенично стање према којем је по изјави о компензацији чије се утврђење ништавости тражи, спроведена компензација на рачуну првотуженог којом је затворена обавеза према трећетужноцу по основу ирачких обвезница, у износу од 36.630.543,78 динара, а нема доказа о сагласности трећетужноца. Одбачена је тужба за утврђење ништавости ове изјаве, јер тужба није дозвољена. Ту одлуку ревизијски суд сматра правилном, с обзиром на одредбу члана 194. Закона о парничном поступку, према којој се тужбом може тражити утврђење постојања, односно непостојања неког права или правног односа, истинитости или неистинитости исправе, пре доспелости захтева за чинидбу из истог односа односно исправе, или ако тужилац има неки други правни интерес. То, међутим није предмет тужбеног захтева. Тражи се утврђење ништавости једностране изјаве, за шта у наведеној одредби није предвиђена могућност тужбе. Такав тужбени захтев нема основа ни у материјалном праву, Закону о облигационим односима, који познаје могућност утврђења ништавости уговора, дакле двостраних сагласних изјава воље. Изјава о компензацији је једнострана изјава воље

поверлиоца који ставља у пребој потраживање са потраживањем дужника, ради његовог престанка. Дакле, не ради се о уговору. Стога таква изјава не може бити ништава у смислу одредаба материјалног права, члана 103. Закона о облигационим односима, нити може бити поднета тужба ради утврђења њене ништавости у складу са одредбом члана 194. Закона о парничном поступку.

Утврђено је да је усаглашено потраживање трећетужиоца за извоз робе у Ирак у 1987, 1988. и 1989. години износило 898.095,67 УСД на дан 31.12.2005. године, на име камата и вредности извезене робе умањене за отписаних 80%. Првотужени је продао обвезнице које су припадале трећетужиоцу, без доказа о његовој сагласности. Уговором о уступању потраживања од 19.10.2006. године са анексом од 30.10.2006. године, трећетужени је првотуженом уступио потраживање према трећетужиоцу у износу од 36.630.543,78 динара. Код првотуженог је у пословним књигама евидентирана обавеза према трећетужиоцу по основу извоза робе у Ирак од 36.630.543,78 динара и измирење те обавезе у истом износу, који је компензован. Обвезнице трећетужиоца у номиналном износу од 853.000,00 УСД продате су 02.11.2006. године по налогу првотуженог. Међутим, у књигама трећетужиоца у стечају није исказано потраживање према првотуженом по основу извоза у Ирак. Трећетужилац не оспорава да је компензација спроведена, али оспорава основ компензације. Осим тужбеног захтева за утврђење потраживања по овом основу, као усаглашеног по основу извезене робе, трећетужилац је тражио и утврђење потраживања које није укључено у усаглашени износ потраживања из Ирака, по фактурама од 18.07.1989. године до 23.11.1989. године.

Потраживање трећетужиоца према првотуженом на име обвезница за усаглашена потраживања за испоручену робу престало је компензацијом, те га ни трећетужилац не књижи као ненамирено. У овој парници одбачен је захтев за утврђење ништавости изјаве првотуженог о пребоју. Побива се уговор о преносу потраживања од стране трећетуженог првотуженом, које је стављено у пребој. Првостепени суд сматра да уговор од 19.10.2006. године са анексом од 30.10.2006. године није ништав. Пре свега, није спорно међу странкама да је трећетужени имао ненамирено потраживање према трећетужиоцу на име кредита. Дакле, уговор је имао предмет. Друго, првостепени суд анализира уговор са аспекта забрана прописаних Законом о банкама („Сл. гласник РС“ бр. 107/2005) и налази да уговор није прртиван закону. Чланом 38. Закона о банкама прописано је да банка правни посао са повезаним лицем може закључити након добијања писменог одобрења управног одбора банке. У ревизији трећетужилац понавља да оваквог одобрења управног одбора банке трећетуженог није било. Првостепени суд сматра да првотужени не спада у категорију повезаних лица са трећетуженом банком у смислу члана 38. и тачке 25. из члана 2. тог закона, односно није члан банкарске групе којој припада трећетужена банка (што је јасно јер чланови банкарске групе могу бити искључиво лица у финансијском сектору), није члан управног нити извршног одбора трећетужене банке и са лицима који су чланови ових органа није у вези, нити има учешће у туженој банци и не контролише ниједно од лица која то јесу. У овом делу, ревидент трећетужилац истиче да таква цесија потраживања трећетуженог првотуженом нарушава принцип банкарске тајне, односно односа поверења између њега и банке, затим принцип поверења између њега и комисионара, првотуженог. Ревизијски суд сматра да повреде ових принципа не воде ништавости

уговора о цесији, по одредби члана 103. став 2. Закона о облигационим односима. Ово зато што су код цесије потраживања банке, са аспекта заштите банкарске тајне такав уговор могао бити забрањен само банци, дакле једној страни, па то не повлачи ништавост уговора, већ одговарајуће последице по банку. Даље, повреда правила понашања у односу комитента и комисионара од значаја може бити за ваљаност компензације, а тужба за утврђење ништавости изјаве о компензацији је одбачена. Дакле, то што је првотужени компензовао своје обавезе са примљеним потраживањем, не доводи у питање ваљаност уговора о цесији потраживања. Ревидент тек у ревизији истиче да је првотужени акционар трећетужиоца, дакле побија напред изнето утврђење првостепеног суда о повезаности, што је побијање чињеничног стања и недозвољен ревизијски разлог по члану 403. став 3. Закона о парничном поступку.

Сврха побијања уговора о цесији потраживања на првотуженог, јесте оспоравање компензације од стране првотуженог са тим потраживањима. Међутим, та сврха не стоји. Не стоји јер је потраживање трећетужиоца према првотуженом застарело. Нижестепени услови су правилно оценили основаним приговором застарелости потраживања, усаглашеног и неусаглашеног. Ревидент побија одлуку о приговору застарелости наводима да никада није добио извештај од комисионара, првотуженог о спроведеном налогу, да му нису показана било каква документа о извозу, те да је тек у поступку стечаја дошао у позицију да сазна судбину робе трећетужиоца, док сматра да рок застарелости може тећи тек од пријема извештаја налогопримца, који никада није поднет, или од сазнања за судбину робе, што је по трећетужиоцу дан када су у стечајном поступку вештаци предали налаз, 11.10.2016. године.

Став ревидента је погрешан. Застарелост почиње тећи према члану 361. Закона о облигационим односима првог дана после дана када је поверилац имао право да захтева испуњење обавезе, ако законом за поједине случајеве није што друго прописано. По одредби из члана 324. ЗОО, дужник долази у доцњу кад не испуни обавезу у року одређеном за испуњење, а ако рок није одређен, долази у доцњу кад га поверилац позове да испуни обавезу. Код уговора о комисиону, који је био између првотуженог као комисионара и трећетужиоца као комитента, према одредби члана 780. ЗОО, комисионар је дужан положити рачун о обављеном послу без непотребног одлагања, дужан је предати комитенту и све што је примио по основу посла извршеног за његов рачун и да пренесе на комитента потраживања и остала права која је стекао према трећем са којим је обавио посао у своје име и за његов рачун. Дакле, рок за испуњење обавезе да положи рачун о обављеном послу комисионару је одређен законском одредбом, стандардом - без одлагања. Протеком тако одређеног рока трећетужилац као комитент је имао право да од првотуженог, комисионара који је у доцњи, тражи испуњење обавезе на полагање рачуна и свега што је првотужени примио по основу посла кога је извршио за рачун трећетужиоца. Према томе је одређен почетак застарелања. Према утврђеном чињеничном стању, о компензацији са потраживањима трећетужиоца на име обвезница, трећетужилац је обавештен изјавом од 03.11.2006. године, коју је он примио 11.11.2006. године. Дакле, тада је свакако постојала обавеза првотуженог да трећетужиоцу положи рачун и саме обвезнице, које је примио у своје име, а за рачун трећетужиоца чију робу је извезар. Најкасније од тог датума тече рок застарелости по основу обвезница за усаглашена потраживања. Од тог

датума свакако тече рок и за накнаду штете коју трећетужилац наводима ревизије истиче као нанету тиме што је првотужени без обавештавања трећетужиоца као комитента усаглашавао потраживања. Рок застарелости је 3 године од доспелост обавезе првотуженог, по одредби члана 374. ЗОО, и тај рок је протекао пре подношења тужбе 15.11.2010.године. Трећетужилац је према утврђеном чињеничном стању обавештен дописом бр. 2/2005-11-4 од 16.05.2006. године о аранжману који је Yumbes banka направила са ИЦБ поводом потраживања извозника из периода закључно са 1991. годином, и да првотужени има обавезнице, те је затражио да тужилац достави доказе како би наведено првотужени могао усагласити са евиденцијом Yumbes banke. Дакле, тада је настала евентуална штета по трећетужиоца због неовлашћеног или неадекватног усаглашавања његових потраживања, а од тада је протекао и субјективни рок од 3 године и објективни рок у смислу одредбе члана 376. ЗОО, пре подношења тужбе.

Неусаглашена потраживања која су предмет тужбеног захтева су по фактурама тужиоца из периода до 23.11.1989. године, према томе застарела су до 24.11.2002. године.

На ток застаривања не утичу разлози које ревидент истиче, да је првотужени уништио документацију 1998. године, о излучивању документације од стране директора првотуженог Ђорђа Атанацковића, о прелазу ризика за робу, о поступку ликвидације над првотуженим пре отварања стечаја (21.10.2013. године).

Застарелостићу престаје право захтевати испуњење обавезе (члан 360. ЗОО). Тиме је престало право првотуженог да тражи испуњење новчане обавезе првотуженог по примарном захтеву у УСД у динарској противвредности и (погрешно означеном као евентуални) по захтеву за утврђење новчане обавезе у динарима. Код таквог стања ствари нема основа ни за утврђење ништавости уговора о преносу потраживања са трећетуженог на првотуженог, које је потом пребијено са спорним, застарелим потраживањем трећетужиоца.

Код чињенице да је основан приговор застарелости потраживања, беспредметно је образлагати да ли је потраживање трећетужиоца првотужени могао пребити, са аспекта одредаба Закона о облигационим односима из члана 341. ЗПП, став 1 тачка 2., као потраживање вредности обавезница које је првотужени задржао, по тврдињи трећетужиоца бесправно.

То су разлози одлуке о ревизији трећетужиоца, по одредби члана 414. Закона о парничном поступку.

Како ниједна странка није успела са ревизијама, одбијени су захтеви за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Председник већа – суда
Бранко Станић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић

СЦ